

Raadsvragen

Beantwoording van de schriftelijke vragen, gesteld door de fractie van Behoorlijk Bestuur voor Den Helder & Julianadorp betreffende rechtmatigheidsfouten in de programmarekening 2020

Aan de leden van de Gemeenteraad

Op 24 juni 2021 heeft de fractie van Behoorlijk bestuur voor Den Helder & Julianadorp onder verwijzing naar artikel 36 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de raad, de navolgende vragen gesteld over rechtmatigheidsfouten in de programmarekening 2020, het antwoord vindt u onder de vraag:

Het totale bedrag dat de accountants aan onrechtmatigheden hebben gevonden was 416.300 euro. Deze fouten zijn dus onder het normbedrag, maar nog steeds een aanzienlijk bedrag. De fractie van Behoorlijk bestuur voor Den Helder & Julianadorp is van mening dat iedere fout geëvalueerd moet worden om daarvan te leren en niet kan worden afgedaan met alleen de melding dat het onder de norm van een procent valt.

Kunt u ons derhalve gespecificeerd aangeven:

- ***Wat de bedragen van posten waar de fouten betrekking op hebben precies zijn.***
- ***Wat voor soort fouten het betreft, hierbij graag een toelichting.***
- ***De eventuele betrokken leveranciers waar deze fouten betrekking op hebben.***
- ***De relevante informatie die je nodig hebt om deze fouten in de toekomst te voorkomen.***

De antwoorden op de gestelde vragen geven geen informatie over de leveranciers om de positie van de gemeente en leveranciers niet te schaden en om rekening te houden met de voorschriften van de privacywetgeving. Bepaalde vragen van Behoorlijk Bestuur voor Den Helder & Julianadorp vragen wel om die details. In de beantwoording geven wij de details dan ook niet volledig. Wanneer de raad deze wel wenst, zal overleg moeten plaatsvinden om na te gaan op welke wijze dat kan worden vormgegeven zonder de positie van de gemeente te schaden. Overigens is ook in de auditcommissie aandacht besteed aan deze fouten.

Het totaal aan rechtmatigheidsfouten, door de accountant afgerond op € 416.300 in de programmarekening 2020 bestaat uit een tweetal fouten in de inkoop, een procesfout in de WMO en een fout bij de persoonsgebonden budgetten (pgb's). De vier gestelde vragen worden, waar van toepassing, bij de vier fouten in één geheel beantwoord.

1. Fout in de inkoop: dit betreft een aanbesteed werk. Het contract dateert uit 2001 en is voor onbepaalde tijd aangegaan. Tussentijdse prijswijzigingen aan de gemeente zijn gecommuniceerd. Uit de financiële administratie blijkt dat er over de periode 2011-2020 meer dan € 2.500.000 aan deze leverancier is betaald. Aangezien het hier gaat om de aanbesteding van een werk, is er sprake van het overschrijden van de enkelvoudige grens van € 100.000 (intern inkoopbeleid). Dit contract had gezien de omvang meervoudig moeten worden aanbesteed. Daarnaast vormt de looptijd bij deze aanbesteding een probleem. Het aangaan van contracten voor onbepaalde tijd is in strijd met de Aanbestedingswet. Voor 2020 leidt dit tot een financiële onrechtmatigheid van € 213.244.

De opdracht dient in 2021 opnieuw te worden aanbesteed.

2. Fout in de inkoop: dit betreft een onrechtmatige aanbesteding met waarbij een contract voor onbepaalde tijd is aangegaan. Daarbij is de Europese drempelwaarde overschreden. Over de periode 2002-2020 is er ruim € 1.000.000 aan deze leverancier betaald. In 2020 is dat een bedrag geweest van € 65.949. De Aanbestedingswet schrijft voor dat een dergelijke overeenkomst geen looptijd mag hebben die langer is dan vier jaar. Een langere looptijd is alleen toegestaan als dit op voorhand bij de aanbesteding van de opdracht is gemotiveerd én er objectieve redenen zijn waarom een langere looptijd in casu gerechtvaardigd is.

De gemeente Den Helder heeft echter bij aanbesteding c.q. gunning van de opdracht deze uitzondering voor een langere looptijd niet ingeroepen. Volgens advies van de commissie BBV in de Kadernota Rechtmatigheid 2018 ziet de omvang van de totale fout bij meerjarige contracten niet toe op de gehele contractperiode, maar alleen op het jaar waarin de onrechtmatigheid wordt geconstateerd verhoogd met de bestedingen van de jaren erna voor de periode van het afgesloten contract.

De opdracht dient in 2021 opnieuw te worden aanbesteed.

Beide inkoopbetreffende opdrachten die jarenlang stilzwijgend door zijn blijven lopen. Ten tijde van het verstrekken van deze opdrachten was het inkoopbeleid bij onze gemeente minder goed ingericht dan de afgelopen jaren. Uit de nadere uitgevoerde interne controles zijn dan ook geen andere rechtmatigheidsfouten geconstateerd dan deze twee oude opdrachten.

3. Voor de Wmo zijn verschillende incidentele rechtmatigheidsfouten geconstateerd van afgerond € 90.000. De fouten en onzekerheden Wmo zoals door de accountant zijn geconstateerd, zijn zogenaamde 'procesfouten'. Enkele zijn incidenteel van aard, andere hebben een structureel karakter.

Net als de andere wetten binnen het sociaal domein is ook de Wmo een wet die voortdurend wordt aangepast. Dat betekent onder meer dat het gehele proces continu in beweging is. Inmiddels is dan ook al actie ondernomen om de omissie rondom de incidentele stilzwijgende verlenging van de twee contracten te herstellen. Eén van deze aanbieders doet momenteel mee in een aanbestedingsronde en over het andere contract zal binnen afzienbare tijd overleg plaatsvinden.

Met betrekking tot de meer structurele constatering, waaronder de besteding en levering/resultaat van de voorzieningen in het kader van de Wmo kunnen we stellen dat de verbetering hieromtrent onderdeel is van de kwaliteitsslag die in 2021 wordt gemaakt. In 2021 wordt gestart met het maken van deze kwaliteitsslag, door het basisproces opnieuw te bezien, waarbij ook alle –door de accountant - geconstateerde tekortkomingen gerepareerd zullen worden. Het gehele proces wordt ingericht met het zogeheten 4-ogen principe op de cruciale overdrachtsmomenten en voorzien van de nodige werkinstructies. Daarnaast zal geïnventariseerd worden of kennisoverdracht en/of specifieke scholing aan de medewerkers (groep of individueel) noodzakelijk is, waarna e.e.a. uitgevoerd wordt.

Met de realisering van de aangegeven kwaliteitsslag wordt meer 'grip' op het proces verkregen, waarbij ingeschat wordt dat de fouten en onzekerheden snel en uiteindelijk tot een minimum gereduceerd worden.

4. Het accountantsverslag geeft hier een goede beschrijving van de problematiek en de stand van zaken:
'Een deel van de Wmo- en Jeugdhulp wordt verstrekt in de vorm van persoonsgebonden budgetten (pgb's). Deze pgb's worden door de gemeente toegekend, maar het administratieve beheer wordt door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) verzorgd. De toekenning van pgb's door de gemeente wordt, bij de algemene beoordeling van de toekenningen Jeugdhulp en Wmo, door de interne controle beoordeeld en de conclusie daarvan is, zoals hiervoor al weergegeven dat deze toekenningen rechtmatig zijn en juist verantwoord en doorgegeven aan de SVB.

Inmiddels heeft de SVB bij de verantwoordingen Wmo en Jeugdzorg 2020 op 12 maart 2021 een oordeel met beperking ontvangen voor de getrouwheid en met een oordeel rechtmatigheid: onrechtmatig. Voor de feitelijke levering van de zorg en de verantwoording van de feitelijke kosten is de gemeente afhankelijk van de SVB. De SVB heeft aan de gemeente Den Helder projectiebrieven gestuurd voor de Wmo en Jeugdzorg met de (geprojecteerde) onrechtmatigheden in de declaraties Pgb.'

Alle gemeenten hebben te maken met deze problematiek van het SVB. De hiermee samenhangende rechtmatigheidsfout bedraagt afgerond € 47.300.

Wij gaan er van uit dat wij u voldoende hebben geïnformeerd.

Den Helder, 29 juni 2021

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

R. M. (Robert) Reus
secretaris

A handwritten signature in black ink, featuring a large, sweeping initial 'R' followed by a more compact signature.